

3. Kopystianska N. Zhanr, zhanrova systema u prostori literaturoznavstva : monohrafiia, Lviv, 2005, 368 p.

4. Malyk H. Neimovirni istorii. Vybrane, Uzhhorod, 2011, 482 p.

5. Meletinskij E. Analiticheseskaja psihologija i problema proishozhdenija arhetipicheskikh sjuzhetov [Elektronnyj resurs], E. M. Meletinskij, Rezhim dostupa: <http://www.aquarun.ru/psih/tvor/tvor4.html>. – Zagl. s jekrana. – Data obrashhenija: 09.09.13.

6. Sabat H. Kazky Ivana Franka: osoblyvosti poetyky. «Koly shche zviri hovoryly»: monohrafiia, Drohobych, 2006, 360 p.

7. Yarmysh Yu. U sviti kazky : lit.- krytych. Narys, Kyiv, 1975, 144 p.

Summary

Olesia Fomina

Model of the World Through the Prism of the Fantastic Stories «Criminals From a Parallel World», «Criminals From a Parallel World – 2» by Halina Malyk

The article made an attempt to determine an objective scientific assessment of the peculiarities of the Ukrainian literary tale of the second half of the twentieth century – the first half of the twenty-first century model of the world through the prism of the fantastic novels by Halina Malyk. The author of the article explores Ukrainian literary tale by the example of the novels «Criminals from a Parallel World», «Criminals from a Parallel World – 2» by Halina Malyk.

Key words: *model of the world, modern literature studies, genre, literary fairy tale, fantastic story, Halina Malyk, criminals from a parallel world, artistic-speech means.*

Дата надходження статті: «5» грудня 2015 р.

Дата прийняття до друку: «13» грудня 2015 р.

УДК 82–94.09

ТЕТЯНА ЧЕРКАШИНА,

*доктор філологічних наук, доцент
(м.Харків)*

Жанри прозової саморепрезентації

Статтю присвячено дослідженню генологічної системи прозового саморепрезентативного письма, що є складником нефікційної літератури. Визначено, що до парадигми саморепрезентативних жанрів входять автобіографія, мемуари, щоденник, автобіографічна повість, автофікційний роман, автобіографічний нарис та інші. Доведено, що генологічна парадигма прозового саморепрезентативного письма є рухливою системою, яка постійно видозмінюється, збагачується за рахунок появи нових жанрових

різновидів і модифікації усталених жанрів, поповнюється за рахунок появи нових (здебільшого гібридних, синтезованих) жанрів. З'ясовано, що генологічна парадигма прозового самореферентивного письма складається з більш чистих (автобіографія, мемуари, щоденник, лист) і суто гібридних (автобіографічний роман, автобіографічна повість, автобіографічна новела, мемуарно-автобіографічна повість та інші) жанрів. Окремим предметом дослідницької уваги стали генологічні характеристики автобіографії, мемуарів й автобіографічної повісті як жанрів прозової самореферентивності. Закцентовано увагу на існуванні макро- і мікрожанрів прозової само референтивності, на прикладі жанрів автобіографії та автопортрета простежено характер взаємодії макро- і мікрожанрів на текстовому рівні прозового самореферентивного твору.

Ключові слова: прозова самореферентивність, жанрова система, жанр, макрожанр, мікрожанр, автобіографія, мемуари, автобіографічна повість, автопортрет.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Самореферентивне письмо є відносно новим видом прозової творчості. Його витoki сягають європейської літератури нового часу, коли один за одним почали з'являтися особистісно зорієнтовані твори французьких, німецьких і англійських авторів, твори, в яких уперше основним предметом авторської оповіді став опис їх дійсного життя, особливостей власного душевного та інтелектуального розвитку і т. ін.

Перші історико-літературні та теоретичні дослідження цього різновиду нефікційного письма з'явилися значно пізніше – на межі XIX–XX ст., однак більш системного характеру наукові студії особистісно зорієнтованого письма отримали з другої половини XX ст., з часу появи праць М. Бахтіна [1], О. Галича [2], Л. Гінзбург [3], Ж. Гюсдорфа [4], Ф. Лежена [5; 6], Дж. Оліні [7] та ін. Проблеми прозової самореферентивності привертають увагу і новітніх літературознавців, лінгвістів, психологів, соціологів, педагогів, антропологів, культурологів та ін. Зокрема окремої уваги заслуговують розвідки Т. Гаврилівіа [8], О. Галича [9–11; та ін.], Ф. Гаспаріні [12], Ж.-Ф. Міро [13] тощо, автори яких відійшли від традиційного потрактування особистісно зорієнтованого письма лише як складника документалістики й різноаспектно проаналізували його численні проміжні варіації (дивись з цього приводу наше попереднє дослідження [14]). Однак досі поза увагою науковців лишається комплексне вивчення жанрової системи нефікційного письма, не дослідженим є питання внутрішньотекстової взаємодії макро- і мікрожанрів та ін.

Метою цієї розвідки є окреслення генологічної парадигми прозового саморепрезентативного письма, виокремлення генологічних ознак провідних жанрів само репрезентації й виявлення процесів їх взаємодії у текстовій площині твору.

Виклад основного матеріалу. Література особистого спогаду представлена широкою парадигмою документальних і художньо-документальних жанрів, більшість з яких знаходиться на перетині кількох жанрів, жанрових різновидів, або модифікацій фактуального і фікційного прозового письма. Ці жанри є різними за ступенем співвіднесення документального і художнього, за ступенем інформативності й повноти викладення саможиттєписного матеріалу, однак єднає їх прозова форма викладу матеріалу, гомо- чи гетеродієгетична нарація про події чи емоції, що дійсно мали місце в реальному житті біографічного автора.

Поява саморепрезентативних жанрів пов'язана із бажанням авторів полишити для сучасників і нащадків власну візію історії свого життя, свого портрету (зовнішнього й внутрішнього) в інтер'єрі епохи. Для цього авторові доводиться ставати обсерватором себе колишнього чи теперішнього й виступати одночасно об'єктом і суб'єктом власної оповіді.

Причин звернення до прозової саморепрезентації існує багато. Зокрема, Віталій Безрогов у своєму дослідженні «Автобіографія та історія» (тут і надалі переклад з російської та французької наш. – *Т. Ч.*) серед основних причин називає переоцінку власної життєвої стратегії, самоінтеграцію, самоідентифікацію, самопізнання, самотерапію, поліпшення власного статусу, самозвіт, підбиття підсумків життя, пояснення себе (як я став таким, який я є), репрезентацію себе (з тим, щоб усім стало зрозуміло, який я є), самосповідь, апологію, передачу досвіду й відомостей для пізнання людей, передачу відомостей про свій час, про історію практичного повсякденного життя та інші [15, с. 177–178].

У більшості випадків саморепрезентативні твори розраховані на подальшу публікацію чи будь-яку іншу форму публічного оприлюднення. Часом це робиться ще за життя автора, часом – уже після його відходу у вічність.

Для презентації себе і свого життя автори обирають різні жанрові форми – автобіографії, автопортрети, сповіді, апології, спогади, мемуари, щоденники, блоги, автобіографічні й автофікційні романи, автобіографічні повісті, новели, оповідання, есе, нариси і багато інших.

Генологічна парадигма саморепрезентативного прозового письма не є сталою, вона постійно поповнюється передусім жанровими

різновидами і модифікаціями вже відомих жанрів спогадової літератури. Так, серед новітніх різновидів усталених жанрів можна назвати абеткову автобіографію, автогеобіографію, кібер-автобіографію, мікроблоги та інші.

Кожний жанр спогадового письма є органічним поєднанням змістових і формальних ознак, які склалися історично. І як слушно відзначала Нонна Копистянська: «Єдність у жанрі змісту і форми досягається не простою відповідністю, а боротьбою, притяганням і відштовхуванням, гармонією та дисонансом. Це складна діалектична єдність, динамічна і, разом із тим, із константами» [16, с. 28].

Теоретично доведено, що будь-який жанр доволі рідко існує в чистому вигляді, більш типовою для нього є гібридна форма існування. У прозових жанрах спогадового письма гібридність виступає однією з провідних жанрологічних ознак, оскільки більшість спогадових саморепрезентативних жанрів постає на перетині кількох жанрів документального, художнього, а часом і публіцистичного, письма.

Більш чистими жанрами є автобіографія, мемуари, щоденник і лист (хоча і тут ми маємо складність генологічної диференціації автобіографії і мемуарів, які є близькоспорідненими жанрами), які є основними жанрами провідних видів спогадової літератури – автобіографіки, мемуаристики, діаристики та епістолярію.

Автобіографія – це прозовий нефікційний твір, головною метою якого є художня реконструкція Я автора, здійснена ним самим на основі офіційних і особистих документів, автобіографічної пам'яті, самоспостережень і спостережень інших людей. Основними жанроутворювальними рисами є ідентичність образів автора, наратора та головного персонажа; провідною сюжетною лінією має бути опис справжнього життєвого шляху автора, еволюція (зокрема й внутрішня) його особистості; персонажами оповіді мають бути лише люди, які існували або існують реально і т. п. Зважаючи на те, що йдеться про реконструкцію життя реально існуючої особистості, відтвореної в літературному вигляді нею особисто, то обов'язковими рисами автобіографії є фактографічність, ретроспективність оповіді, подвійна перспектива бачення (тоді – тепер), багатьом автобіографіям властива також психологічність, самоаналітичність, саморефлексивність та ін. Усі ці характеристики дали можливість французькому науковцю Філішу Лежену ще на початку 1970-х років сформулювати канонічне визначення жанру, яке залишається актуальним і в наш час: «Автобіографія є текстом з ретроспективною установкою, шляхом якого реальна особистість розповідає про власне існування, роблячи акцент на своєму особистому житті, особливо на історії становлення своєї

особистості» [5, с.14]. Традиційною схемою побудови автобіографічного тексту є логічно послідовний, хронологічний, прозаїчний опис життєвого шляху автобіографа від моменту його народження до певного етапу його життєдіяльності.

Одним із стійких жанроутворювальних елементів є наявність у тексті автобіографії загальноприйнятих тематичних блоків, як-от: «родовід», «дитинство», «юність», «виховання», «освіта» і таке інше. Згідно з теорією французького науковця Філіппа Лежена [6], обов'язковим структурним елементом будь-якої автобіографії є «автобіографічний договір» (*le pacte autobiographique*), що прямо вказує на автобіографічні наміри автора. Автобіографічний договір, на думку вченого, імпліцитно або експліцитно властивий всім без винятку автобіографічним текстам, про що дослідник неодноразово писав у своїх літературознавчих роботах різних часів. Саме наявність цього виду договору допомагає виокремлювати автобіографії із загального потоку автодокументальних і просто художніх текстів, написаних від першої особи.

Мемуари, своєю чергою, можна визначити як прозову ретроспективну оповідь про реальні події, свідком або учасником яких автор був особисто; про реальних людей, з якими автор був знайомий; про особисті життєві враження й емоції. Специфікою цього жанру є те, що образ автора завжди є ідентичним образу наратора, може виступати в якості головної дійової особи, другорядного персонажа, знаходитися в центрі та на периферії мемуарної оповіді. Типовими жанровими рисами мемуарів є суб'єктивність, або особистісне начало, ретроспективність, документальність, наявність двох часових планів, концептуальність та ін. Так само, як і в жанрі автобіографії, ми маємо оповідь від першої особи інтрадієгетичного наратора з обмеженою перспективою бачення; має місце ідентичність образів автора, наратора та головного персонажа; присутня подвійна перспектива бачення – тоді й тепер. Але водночас значно більше уваги приділено мемуарному складнику, унаслідок чого є більш розгалужена система побічних сюжетних ліній та наявна більша кількість другорядних персонажів. На відміну від автобіографії з її орієнтацією на цілісність опису автобіографічного складника, у мемуарах ідеться більше про дискретні автобіографічні спомини, оскільки основною сюжетною лінією є не історія персонального життя мемуариста, а історія сучасної йому доби, сучасного йому покоління, тому типовість описаних подій та явищ нерідко заступає індивідуальність і неповторність, характерні риси для жанру автобіографії.

Суто гібридними є автобіографічний роман, автобіографічна повість, автобіографічна новела, автобіографічне оповідання, мемуарно-автобіографічна повість, мемуарно-автобіографічне оповідання і т.ін., які сполучають риси документальних (як-от: автобіографія, мемуари) і художніх (зокрема роману, повісті, новели, оповідання) жанрів. Гібридний характер цих жанрових форм можна простежити і на змістовому, і на формальному рівнях організації творів.

Скажімо, автобіографічна повість – жанровий різновид белетристичного жанру повісті, і в загальних рисах її можна визначити як автобіографічний твір середньої за обсягом прозової форми, що з високим ступенем белетризації й психологізму творчо реконструює певний етап авторського саможиттєпису. Від референційної автобіографіки вона наслідує низку загальноновидових рис, як-от: фактуальна основа оповіді; зображення лише тих подій та явищ, що справді мали місце в житті реально існуючої особистості; мемористичність, тобто відтворення реальних подій, думок і почуттів з опорою на власну автобіографічну пам'ять; концептуальність; суб'єктивність; ретроспективність; наявність подвійної перспективи бачення – тоді й тепер; збіг образів автора та головного героя й ін. Від референційної автобіографіки автобіографічна повість бере також невігадані, наперед задані авторським життям, сюжет, персонажну систему та хронотоп.

Але на документальну автобіографічну основу накладаються також характеристики, властиві фікційному за своєю суттю жанру повісті. Оповідь має бути середнього за обсягом розміру, докладно зосереджуватися на одній основній сюжетній лінії, мати одного головного й низку другорядних персонажів, які будуть складати наративне тло. В автобіографічній повісті, так само як і в повісті, домінантними стають «статичні складники: положення, душевні стани, пейзажі, описи, об'єднані часто за принципом нанизування» [17, с. 419]. Унаслідок цього провідною метою автобіографічного повістяра є не стільки нагромадження фактуальних даних у хронологічному чи ахронологічному порядку, скільки створення ефекту присутності читача в історії, що оповідається. Для досягнення цього ефекту використовується якнайширша палітра художніх засобів, завдяки яким автобіографічна картинка ніби оживає перед очима читачів. Багато уваги приділено якнайменшим деталям опису, які в референційній автобіографії зазвичай опускаються. Пейзажні описи стають важливим елементом зображення внутрішніх станів, частішими є авторські роздуми та медитації. Автобіографічна повість охоплює невеликий

часовий проміжок авторського життя, і завдяки застосуванню художніх засобів вона є тяглою в плані часу.

Типовим для прозових саморепрезентативних жанрів є входження одних спогадових жанрів в інші у ролі вставних мікрожанрів. Зазвичай ідеться про блокові (як-от: вставні автобіографічні чи мемуарно-автобіографічні новели або оповідання, листи та ін.) або фрагментарні, децентровані, вставки. Серед прикладів децентрованих вставних мікрожанрів можна назвати жанр автопортрета, який являє собою сукупність вербалізованих описів автобіографом своїх зовнішніх (фізичних) і внутрішніх (морально-психологічних) характеристик.

Існує два види автопортрета – прозопографічний, у якому автор подає свій зовнішній фізичний портрет; та етологічний, що знайомить читачів з характером, звичками і т. п. автобіографа. В обох випадках ідеться не про статистичні, а про динамічні автопортрети. Автобіограф зазвичай показує себе в процесі розвитку, відтворюючи свій автопортрет від перших дитячих спогадів про себе до фізичних і морально-психологічних автохарактеристик на момент створення мемуарно-автобіографічного твору.

Особливістю автобіографічних автопортретів є те, що переважна більшість автобіографів у своїх творах відображають власні етологічні портрети, у той час як прозопографічні лише зрідка згадуються. Одним із можливих засобів пояснення цього феномена є те, що самій людині доволі важко, а інколи взагалі неможливо, дати собі адекватну характеристику. Хода, манера триматися, зміни виразу обличчя в той чи той момент мовлення, сприйняття різноманітної інформації, зовнішня експресія, – усе це в більшості випадків залишається недоступним людському баченню.

Як слушно відзначив Михаїл Бахтін, «зібрати себе в щось більш-менш завершене зовнішнє ціле сама людина не може, переживаючи життя в категорії свого Я» [1, с. 37]. На думку науковця, «справа тут не в недостатності матеріалу зовнішнього бачення – хоча і ця недостатність надзвичайно велика, – а в чисто принциповій відсутності єдиного ціннісного підходу зсередини самої людини до її зовнішньої вираженості; ніяке дзеркало, фотографія, спеціальне спостереження над собою тут не допоможуть; у кращому випадку ми отримуємо естетично фальшивий продукт, корисливо створений з позиції позбавленого самостояння можливого іншого» [1, с. 37]. Саме тому, якщо автобіограф і подає свій прозопографічний автопортрет, то йдеться переважно про зовнішні фізичні характеристики, як-от: зріст, вага, колір очей, волосся, інші зовнішні дані, які можна побачити, завдяки спогляданню себе в дзеркалі, роздивляння особистих

фотографій і т. п. Значно частіше автобіографи звертаються до своїх етологічних автопортретів, поетапно досліджуючи еволюцію свого характеру, описуючи свої звички, типові психічні й психологічні стани.

Але при будь-яких трансформаціях спогадових жанрів у них завжди, словами Нонни Кошистянської, «зберігається головне» [16, с. 35] – певний набір жанрологічних рис, які є усталеними, але водночас «потенційно змінними елементами» [16, с. 35].

Висновки... В контексті наведених вище ілюстрацій, досліджень, можемо говорити про наявність жанрових доміант, яких, як правило, у саморепрезентативних прозових жанрах може бути декілька. Саме превалювання тих чи тих жанрових доміант дає змогу визначити, який із жанрів у спогадовому творі є провідним, тобто макрожанром, а який є підпорядкованим мікрожанром.

Тим самим, можна констатувати, що генологічна парадигма прозової саморепрезентації є складною, багаторівневою системою, що включає в себе жанри різних структурно-типологічних видів документального письма (зокрема автобіографіки, мемуаристики, діаристики, епістолярію тощо). Ця система є гнучкою, типовою є можливість функціонування одного і того самого жанру як макро- чи мікрожанру, відтак окреслена проблематика вимагає подальшого більш уважного літературознавчого вивчення.

Список використаних джерел і літератури:

1. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества / М. М. Бахтин. – М. : Искусство, 1986. – 445 с.
2. Галич О. А. Українська письменницька мемуаристика : природа, еволюція, поетика : [монографія] / О. А. Галич. – К. : КДПІ ім. О. М. Горького, 1991. – 217 с.
3. Гинзбург Л. О психологической прозе / Л. Гинзбург. – 2-е изд. – Ленинград : Худ. лит., 1976. – 448 с.
4. Gusdorf G. Lignes de vie 2 : auto-bio-graphie / G. Gusdorf. – Paris : Odile Jacob, 1991. – 504 p.
5. Lejeune P. L'autobiographie en France / P. Lejeune. – Paris : Armand Colin, 1971. – 270 p.
6. Lejeune P. Le pacte autobiographique / P. Lejeune. – Paris : Seuil, 1975. – 355 p.
7. Olney J. Metaphors of the Self : the Meaning of Autobiography / J. Olney. – Princeton : Princeton University Press, 1972. – 312 p.
8. Гаврилів Т. Форма і фігура. Ідентичність у художньому просторі : [монографія] / Т. Гаврилів. – Львів : ВНТЛ-Класика, 2009. – 480 с.
9. Галич О. А. Глобалізація і квазідокументальна література : [монографія] / О. А. Галич. – Рівне : Луганський національний університет ім. Т. Шевченка, видавець О. Зень, 2015. – 200 с.

10. Галич О. А. Документальна література та глобалізаційні процеси у світі : [монографія] / О. А. Галич. – Луганськ : СПД Резніков В. С., 2013. – 264 с.
11. Галич О. А. Fiction i non fiction у літературі : проблеми теорії та історії / О. А. Галич. – Луганськ : СПД Резніков В. С., 2013. – 368 с.
12. Gasparini P. Est-il je? Roman autobiographique et autofiction / P. Gasparini. – Paris : Seuil, 2004. – 400 p.
13. Miraux J.-P. L'autobiographie : écriture de soi et sincérité / J.-P. Miraux. – 3^{me} éd. – Paris : Armand Colin, 2009. – 128 p.
14. Черкашина Т. Ю. Мемуарно-автобіографічна проза : українська візія : [монографія] / Т. Ю. Черкашина ; за наук. ред. О. А. Галича. – Харків : Факт, 2014. – 380 с.
15. Безрогов В. Г. Автобіографія и история : некоторые комментарии историка к автобиографическим исследованиям / В. Г. Безрогов // Хеннингсен Ю. Автобіографія и педагогика / Ю. Хеннингсен ; [пер. с нем. В. А. Волкова]. – М. : Изд-во УРАО, 2000. – С. 133–180.
16. Копистянська Н. Х. Час і простір у мистецтві слова : монографія / Н. Х. Копистянська. – Львів : ПАІС, 2012. – 344 с.
17. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / [за ред. А. Волкова, О. Бойченка, І. Зварича та ін.]. – Чернівці : Золоті литаври, 2001. – 636 с.

References:

1. Bakhtin M. M. Estetika slovesnogo tvorchestva. Moskva, Iskusstvo, 1986, 445 p.
2. Halych O. A. Ukrayins'ka pys'mennyts'ka memuarystyka: pryroda, evolyutsiya, poetyka: monohrafiia. Kyiv, 1991, 217 p.
3. Ginzburg L. O psikhologicheskoy proze. 2-e izd. Leningrad, 1976, 448 p.
4. Gusdorf G. Lignes de vie 2: auto-bio-graphie. Paris, 1991, 504 p.
5. Lejeune P. L'autobiographie en France. Paris, 1971, 270 p.
6. Lejeune P. Le pacte autobiographique. Paris, 1975, 355 p.
7. Olney J. Metaphors of the Self: the Meaning of Autobiography. Princeton, 1972, 312 p.
8. Havryliv T. Forma i fihura. Identychnist' u khudozhn'omu prostori: monohrafiia. L'viv, 2009, 480 p.
9. Halych O. A. Hlobalizatsiya i kvazidokumental'na literatura: monohrafiia. Rivne, 2015, 200 p.
10. Halych O. A. Dokumental'na literatura ta hlobalizatsiyni protsesy u sviti: monohrafiia. Luhans'k, 2013, 264 p.
11. Halych O. A. Fiction i non fiction u literaturi: problemy teorii ta istoriyi. Luhans'k, 2013, 368 p.
12. Gasparini P. Est-il je? Roman autobiographique et autofiction. Paris, 2004, 400 p.
13. Miraux J.-P. L'autobiographie: écriture de soi et sincérité. 3^{me} éd. Paris, 2009, 128 p.
14. Cherkashyna T. Yu. Memuarno-avtobiohrafichna proza: ukrayins'ka viziya: monohrafiia; za nauk. red. O. A. Halycha. Kharkiv, 2014, 380 p.

15. Bezrogov V. H. Avtobiohrafiya i istoryya: nekotorye kommentaryy istoryka k avtobiohraficheskyim issledovaniyam. *Khennyngsen Yu. Avtobiohrafiya i pedahohika*; per. s nem. V. A. Volkova. Moskva, 2000, pp. 133–180.

16. Kopystyans'ka N. Kh. Chas i prostir u mystetstvi slova: monohrafiia. L'viv, 2012, 344 p.

17. Leksykon zahal'noho ta porivnyal'noho literaturoznavstva, Chernivtsi, 2001, 636 p.

Summary

Tetiana Cherkashyna

The Genres of Prosaic Self-Representation

The article is devoted to the study of the prosaic self-representative writing's genre system as component of the non-fictional literature. It is emphasized that the self-representative genre paradigm is divisible into autobiography, memoirs, diary, autobiographical novel, autofictional novel, autobiographical essay, and others. This paradigm is mobile system, which permanently mutates and enriches as a result of appearance of new genre varieties and modifications by traditional self-representative genres, increases thanks to apparition of new self-representative genres mainly hybrid and synthesized. The author of the article establishes that the genre paradigm of the prosaic self-representative writing is composed of more pure genres (autobiography, memoirs, diary, letter) and merely hybrid genres (autobiographical roman, autobiographical novel, autobiographical essay, memoirs-autobiographical novel, and others). Genre characterizations of autobiography, memoirs and autobiographical novel as prosaic self-representative genres are analyzes too. Attention is drawn to the existence of prosaic self-representative macrogenres and microgenres. The peculiarities of text interaction of prosaic self-representative macrogenres and microgenres by the example of autobiography and autoportrait are investigated as well.

Key words: *prosaic self-representation, genre system, genre, macrogenre, microgenre, autobiography, memoirs, autobiographical novel, autoportrait.*

Дата надходження статті: «5» січня 2016 р.

Дата прийняття до друку: «12» січня 2016 р.